

Tahtalı Dağları'dan (Türkiye) *Oxycera* (Diptera: Stratiomyidae) Cinsi Hakkında Faunistik Bilgiler*

Turgay ÜSTÜNER¹

Selçuk Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Kampus, Konya/Türkiye,

Özet: 2002-2003 yıllarında yapılan bu çalışmayla *Oxycera* cinsinden *Oxycera meigenii* Staeger, 1844, *Oxycera pygmaea* (Fallén, 1817) ve *Oxycera trilineata* (Linnaeus, 1767) türleri tespit edilmiştir. Tespit edilen türlerin hepsi Tahtalı Dağları'ndan ilk kez kaydedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Diptera, Stratiomyidae, *Oxycera*, Fauna, Tahtalı Dağları, Türkiye.

Faunistic Data of the Genus *Oxycera* (Diptera: Stratiomyidae) from Tahtalı Mountains (Turkey)

Abstract: In this study, *Oxycera meigenii* Staeger, 1844, *Oxycera pygmaea* (Fallén, 1817) and *Oxycera trilineata* (Linnaeus, 1767) belonging to genus *Oxycera* were determined on the Tahtalı Mountains in Turkey between 2002 and 2003. All determined specimens were recorded for the first time in the fieldwork.

Key words: Diptera, Stratiomyidae, *Oxycera*, Fauna, the Tahtalı Mountains, Turkey.

Giriş

Oxycera cinsi tür sayısı bakımından Diptera takımının önemli familyalarından olan Stratiomyidae familyasının Clitellariinae altfamilyası içerisinde yer almaktadır. Bu cinsin Dünya'da 84 türü bilinmektedir. Palaearktik Bölge'den 57 ve Türkiye'den 10 tür kaydedilmiştir [1, 2, 3, 4]. Türkiye'den şimdiye kadar kaydedilen türler:

Oxycera insolata Kühbandner, 1984,
Oxycera limbata Loew, 1862,
Oxycera meigenii Staeger, 1844,
Oxycera nigricornis Olivier, 1811c,
Oxycera pygmaea (Fallén, 1817),
Oxycera trilineata (Linnaeus, 1767),
Oxycera galeata (Lindner, 1975)
Oxycera grata Loew, 1869
Oxycera pardalina Meigen, 1822
Oxycera turcica Üstüner & Hasbenli, 2004
Oxycera quadrilineata Üstüner & Hasbenli, 2007'dir.

Bu çalışmayla Tahtalı Dağları'nın *Oxycera* cinsi faunasının ortaya çıkarılması ve sistematik açıdan mevcut bilgilere katkı sağlanması amaçlanmıştır.

* Bu makale Doktora tezinin bir parçasıdır.

¹ E-mail: tustuner@selcuk.edu.tr

Materyal ve Metot

Çalışma alanından 2002–2003 yıllarında, Nisan-Ağustos ayları arasında 147 lokaliteden 37'si erkek, 38'i dişi toplam 75 örnek toplanmıştır. Örnekler gündüz saatlerinde dere kenarlarındaki çalı ve ağaçların yaprakları üzerinden, sulak alanlardaki çayırıklardan, çiçeklerin üstünden genelde süpürme yöntemiyle bazen de görerek atrapla yakalanmıştır. Örnekler, lokalite bilgileri içeren etiketlerle etiketlenerek müze materyali haline getirilmiştir. Bütün örnekler Selçuk Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü'nde muhafaza edilmektedir.

Araştırma Sonuçları

Oxycera Meigen, 1803

Oxycera meigenii Staeger, 1844

İncelenen Materyal: Kayseri, Yahyalı, Soğulca Yaylası, elev. 1665 m, 38° 0' N, 35° 24' E, 14 Temmuz 2002–1♀. Sivas, Gürün, Kındıralık Köyü, elev. 1819 m, 38° 48' N, 36° 54' E, 16 Temmuz 2002–2♂♂. Sivas, Gürün, Kındıralık Köyü, elev. 1819 m, 38° 48' N, 36° 54' E, 16 Temmuz 2002–1♀. Kayseri, Taşçı (Bakırdağı), Dereşimli Köyü Civarı, elev. 1510 m, 25 Temmuz 2003–1♂. Sivas, Gürün, Kındıralık Köyü, 38° 48' N, 36° 54' E, 25 Temmuz 2003–1♀. Sivas, Sarkışla, Başaran Köyü, elev. 1740 m, 26 Temmuz 2003–1♂. Sivas, Gürün, Gürün-Sivas Yolu 5. km, elev. 1550 m, 26 Temmuz 2003 -1♂. Sivas, Gürün, Gürün-Sivas Yolu 5. km, elev. 1550 m, 26 Temmuz 2003–1♀.

Türkiye'deki Dağılışı: Isparta [2].

Dünya'daki Dağılışı: Palaeartik: Afganistan, Almanya, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Çin, Danimarka, Fransa, Gürcistan, İran, İsveç, İsviçre, İtalya, Kazakistan, Macaristan, Moğolistan, Özbekistan, Polonya, Romanya, Rusya, Slovakya, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Yugoslavya, Yunanistan [1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14].

Oxycera pygmaea (Fallén, 1817)

İncelenen Materyal: Kayseri, Yahyalı, Dereşimli Köyü, elev. 1425 m, 38° 12' N, 35° 53' E, 15 Temmuz 2002–8♂♂, 6♀♀.

Türkiye'deki Dağılışı: Bursa [12].

Dünya'daki Dağılışı: Palaeartik: Almanya, Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Fransa, Hırvatistan, İngiltere, İrlanda, İskoçya, İsveç, İsviçre, Letonya, Macaristan, Polonya, Rusya, Slovakya, Türkiye [1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17].

Oxycera trilineata (Linnaeus, 1767)

İncelenen Materyal: Kayseri, Yahyalı, Dikme Köyü Civarı, elev. 1445 m, 37° 59' N, 35° 35' E, 13 Temmuz 2002–1♀. Kayseri, Yahyalı, Ulupınar Yaylası, elev. 1500 m, 37° 53' N, 35° 33' E, 13 Temmuz 2002–1♀. Adana, Mansurlu, Şahmuratlı Köyü, elev. 1555 m, 37° 56' N, 35° 38' E, 13 Temmuz 2002–1♀. Kayseri, Yahyalı, Soğulca Yaylası, elev. 1665 m, 38° 0' N, 35° 24' E, 14 Temmuz 2002–5♀♀. Kayseri, Sarız, Bostanlı Köyü, elev. 1700 m, 38° 29' N, 36° 26' E, 15 Temmuz 2002–1♀. Kayseri, Pınarbaşı, A. Borandere Köyü, Boran Deresi Köprüsü, elev. 1562 m, 38° 47' N, 36° 28' E, 16 Temmuz 2002–1♀. Kayseri, Pınarbaşı, Y. Kızılçevlik Köyü, elev. 1697 m, 38° 50' N, 36° 34' E, 16 Temmuz 2002–1♂. Kayseri, Sarız, Şarлак Köyü, elev. 1889 m, 38° 39' N, 36° 40' E, 16 Temmuz 2002–1♂, 2♀♀. Sivas, Gürün, Beypınarı Köyü, elev. 1843 m, 38° 44' N, 36° 53' E, 16 Temmuz 2002–4♂♂, 5♀♀. Sivas, Gürün, Kındıralık Köyü, elev. 1819 m, 38° 48' N, 36° 54' E, 16 Temmuz 2002–2♀♀. Kayseri, Yahyalı, Çataloluk Köyü, elev. 1474 m, 38° 10' N, 35° 50' E, 17 Temmuz 2002–1♀. Kayseri, Yahyalı, A. Burhaniye Köyü, elev. 1500 m, 21 Haziran 2003–1♀. Adana, Tufanbeyli, Pınarlar Köyü, elev. 1350 m, 22 Haziran 2003–2♂♂. Sivas, Şarkışla, Karacaören Köyü, elev. 1710 m, 23 Haziran 2003–2♂♂. Sivas, Şarkışla, Şarkışla -Pınarbaşı Arası, Dökmetaş Köyü Civarı, elev. 1550 m, 23 Haziran 2003–1♂. Adana, Tufanbeyli, Çatalçam Köyü, elev. 1450 m, 25 Temmuz 2003–1♀. Kayseri, Sarız, Çörekdere Köyü, elev. 1700 m, 25 Temmuz 2003–1♂. Sivas, Gürün, Gürün-Sivas Yolu 5. km, elev. 1550 m, 26 Temmuz 2003–7♂♂, 3♀♀. Sivas, Şarkışla, Başaran Köyü, elev. 1740 m, 26 Temmuz 2003–1♂, 2♀♀. Sivas, Şarkışla, Karacaören Köyü, elev. 1680 m, 26 Temmuz 2003–4♂♂. Sivas, Ulaş, Gürpınar Köyü, elev. 1600 m, 26 Temmuz 2003–1♀.

Türkiye'deki Dağılışı: Bursa, Amasya, Isparta, Burdur [2, 12].

Dünya'daki Dağılışı: Palaeartik: Cezayir, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çin, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, İngiltere, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İsrail, İtalya, Kırgızistan, Letonya, Litvanya, Moğolistan, Fas, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya, İskoçya, Slovakya, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Ukrayna, Özbekistan, Galler, Yugoslavya [1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20].

Tartışma ve Sonuç

Tahtalı Dağları'nda, *Oxycera* cinsinden *Oxycera meigenii* Staeger, 1844, *Oxycera pygmaea* (Fallén, 1817) ve *Oxycera trilineata* (Linnaeus, 1767) türleri tespit edilmiştir. Bu türler çalışma alanından ilk kez bulunmuş olup Tahtalı Dağları faunası için yeni kayıttır.

Avrupa ve Asya ülkelerinde yayılış gösteren ve Türkiye'nin Isparta ilinden bilinen *O. meigenii*'nin ülkemizdeki yayılışının kuzey doğuya doğru uzandığı görülmektedir. Avrupa ülkelerinde yayılış gösteren *O. pygmaea* Bursa ilinden daha önce kaydedilmiş, ancak bu kaydın şüpheli olduğu Rozkošný (1983) tarafından ifade edilmiştir. *O. pygmaea*'nin ülkemizde bulunmasıyla, türün Palaeartik Bölgesi'ndeki dağılışının en güney sınırının Anadolu olduğu tespit edilmiştir. Afrika'da Cezayir ve Avrasya'da İngiltere'den Çin'e kadar olan geniş bir coğrafyada yayılış gösteren *O. trilineata* Türkiye'de daha önceden Bursa, Amasya, Isparta ve Burdur'dan kaydedilmiş olup, tür Palaeartik Bölge'de kozmopolit bir dağılış göstermektedir.

Bu çalışma sonucunda belirlenen bu türlerin ilavesiyle Tahtalı Dağları Faunasına katkı sağlanmıştır.

Kaynaklar

1. Woodley, N. E., **A World Catalog of the Stratiomyidae (Insecta: Diptera)**, Backhuys Publishers. 473 pp., Leiden, The Netherlands, (2001).
2. Üstüner, T., Hasbenli, A. & Aktümsek, A. 2002. **Contribution to Subfamily Clitellariinae (Diptera, Stratiomyidae) Fauna of Turkey**. Journal of the Entomological Research Society 4(1): 19–24, Ankara.
3. Üstüner, T. & Hasbenli, A., **A new species of Oxycera Meigen (Diptera: Stratiomyidae) from Turkey**. Entomological News 115(3): 163–167, (2004).
4. Üstüner, T. & Hasbenli, A., **A New Species and Some New Records of The Genus Oxycera Meigen (Diptera: Stratiomyidae) from Turkey**. Entomological News 118(2): 179–183, (2007).
5. Kertész, C., **Orthorrhapha Brachycera. Stratiomyiidae**. In: Catalogus Dipteriorum Hucusque Descriptorum, 3: 1–137, Budapestini, (1908).
6. Pleske, T., **Etudes sur les Stratiomyiinae de la Région Paléarctique- III. Revue des espèces paléarctiques de la sous-famille des Clitellariinae**. In: Encyclopédie Entomologique, Série B Diptera, Lechevalier, P. (Ed.), 1(4): 165–188, Paris, (1925).
7. Séguéy, E., **Diptères (Brachycères)- F. Stratiomyiidae**. In: Fauna de France, 13: 1–80, Paris, (1926).
8. Lindner, E., **18. Stratiomyiidae**, In: Lindner E. (Ed.), **Die Fliegen der Palaearktischen Region**, 4(1):1–218, E. Schweizer'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart, (1936-1938).
9. Rozkošný, R., **The Stratiomyiidae (Diptera) of Fennoscandia and Denmark, Fauna Entomologica Scandinavica**, 140 pp., Vinderup: Fauna Entomologica, (1973).
10. Dušek, J. & Rozkošný, R., **Revision mitteleuropäischer Arten der Familie Stratiomyidae (Diptera) mit besonderer Berücksichtigung der Fauna der CSSR V. Gattung Oxycera Meigen**. Acta Entomologica Bohemoslovaca 71: 322–341, (1974).
11. Nartshuk, E. P., **New data on the fauna of Stratiomyidae (Diptera) of the Mongolian People's Republic**. Nasekomiye Mongolii 4: 461–471, Leningrad, (1976).
12. Rozkošný, R., **A Biosystematic study of the European Stratiomyidae (Diptera)- vol.2: Clitellariinae, Hermetiinae, Pachygasterinae and Bibliography**, Series Entomologica 21: 431 pp., The Hague: Dr.W. Junk, (1983).
13. Nartshuk, E. P., **36. Family Stratiomyidae**. In: **Keys to the Insects of the European Part of the USSR**, G. Ya. Bei-Bienko (Ed.), 5 (2): 701–738, (1988).
14. Rozkošný, R. & Nartshuk, E. P., **Stratiomyidae**. In: **Catalogue of Palaeartic Diptera**, Soos, A. and Papp, L. (Ed.), 5: 42–96, Budapest: Akadémiai Kiadó&Amsterdam, (1988).

15. Kertész, K., **Vorarbeiten zu einer Monographie der Notacanthen.** XLV-L. Annales Musei Nationalis Hungarici. 20: 85–129, (1923).
16. Troiano, G., ***Oxycera germanica* (Szilady, 1932) E *O. pygmae* (Fallén, 1817) Nuove Per La Fauna Italiana.** Bollettino della Societa Entomologica Italiana. 124 (3): 244–246, Genova. (1993).
17. Carles-Tolrà, M., **Dipteros nuevos e interesantes para la Península Ibérica e Islas Baleares (Diptera: Xylomyidae, Stratiomyidae, Acroceridae, Scenopinidae, Lonchopidae, Opetiidae, Platypezidae, Conopidae).** Boletín de la Asociación Española de Entomología 23(1–2): 195–212, Salamanca, (1999).
18. Narchuk, E. P., **On synonymy of two European species of Stratiomyidae (Diptera).** Vestnik zoologii 2: 76–77, Kiyev, (1968).
19. Kühbandner, M., **Eine neue *Oxycera*- Art aus der Südosttürkei (Diptera, Stratiomyidae).** Entomofauna Zeitschrift Für Entomologie 5(34): 471–480, Linz, (1984).
20. Fleck, M. & Greve, L., **Records of Stratiomyidae (Diptera) from South-Eastern Norway, with some notes on the species.** Fauna norv. Seri B. 37: 101–104, Oslo, (1990).